

BUDGETUNDERLAG FÖR PERIODEN 2024-2026

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	2
BAKGRUND OCH FÖRUTSÄTTNINGAR	2
Ny strategisk plan och vision 2030	2
Behovet av höjt basanslag	3
Internationella samarbeten och rekryteringar	3
FÖRSLAG FRÅN LINKÖPINGS UNIVERSITET	4
Resurser till regionaliserad läkarutbildning	4
Förstärkning av nationellt kunskapscentrum Barnafriad	5
Resurser för utveckling av svenskt deltagande inom EUI-samarbetet	5
Höjda ersättningsbelopp för ökad utbildningskvalitet	6
Långsiktig utbyggnad av livslångt lärande	7
Säkerställ ett oberoende studentinflytande	7
Omställning till öppen vetenskap	8
EKONOMISK UTVECKLING	8
Investeringar i anläggningstillgångar, behov av låneram och räntekontokredit	9
LOKALFÖRSÖRJNING	10
ÖVRIG RAPPORTERING	11
Aktuella medlemskap som kräver särskilt bemyndigande	11
BILAGA: TABELLER	12

Sammanfattning

Härmed överlämnar Linköpings universitet (LiU) budgetunderlag för perioden 2024–2026.

Förutom uppgifter och bedömningar enligt regeringens direktiv vill LiU lyfta fram följande som strategiskt viktiga frågor där insatser i kommande statsbudget vore särskilt angelägna:

- att LiU:s basanslag för forskning och utbildning på forskarnivå ökas (sid. 3),
- att LiU erhåller 12 mnkr i särskilda medel för utbyggnaden av regionaliserad läkarutbildning (sid. 4),
- att LiU erhåller en förstärkning från nuvarande 5 mnkr till 15 mnkr till det nationella kunskapscentrumet Barnafriad för att ge långsiktiga förutsättningar för att uppfylla regeringens grunduppdrag (sid. 5),
- att LiU erhåller 5 mnkr årligen under perioden 2024–2026 för uppbyggnaden av ett digitaliserat kvalitetssäkrat system för gemensamma standarder och digitala lösningar för att Sverige ska kunna medverka fullt ut inom EU-samarbetet European Universities initiative (EUI) (sid. 5).

På ett övergripande plan bedömer Linköpings universitet att det är särskilt angeläget att regeringen:

- ger svenska lärosäten aktivt stöd och finansiella förutsättningar att delta vid framväxten av EUI-allianser (sid. 5),
- höjer ersättningsnivåerna för utbildning (sid. 6),
- permanentar den temporära satsningen på livslångt lärande (sid. 6),
- säkerställer studenternas förutsättningar att utöva studentinflytande (sid. 7),
- genom utökat basanslag säkerställer finansiering och en framtida modell för den för samhället så viktiga omställningen till öppen vetenskap (sid. 7).

Bakgrund och förutsättningar

Ny strategisk plan och vision 2030

Linköpings universitet har under 2022 beslutat om Vision och strategisk plan för perioden 2022–2030 med den nya visionen ”LiU – med mod att tänka fritt och göra nytt”. Den långsiktiga målsättningen är att LiU ska vara ett öppet och inkluderande lärosäte för alla medborgare och åldersgrupper där studenterna formar framtidens utbildning, att sträva efter excellens, nyttiggörande och mångfald i alla våra uppdrag, och att vi verkar för samverkan över gränser. Arbetet att implementera den strategiska planen och att omsätta visionen i praktisk verksamhet pågår för fullt. LiU planerar för satsningar på bland annat hållbar samhällsomvandling, nya utbildningar för livet, digitalisering, ökat internationellt utbyte och samarbete samt att investera i ändamålsenlig infrastruktur.

Behovet av höjt basanslag

Verksamheten på LiU har under flera år präglats av en ökad forskningsvolym baserat på stora framgångar i extern finansiering och värdskap för flera större nationella forskningsprogram. Denna förmåga att attrahera externa medel har under en lång period möjliggjort uppbyggnad av starka forskningsmiljöer som bidrar med internationellt uppmärksammade genombrott och innovationer. Samtidigt står LiU i likhet med andra svenska lärosäten inför flera viktiga utmaningar, varav en del hanteras genom ett ständigt pågående internt utvecklingsarbete medan andra har förutsättningar och villkor som vi inte själva råder över. Kraven på lärosätena att själva finansiera dyrbar infrastruktur, att klara omställningen till öppen vetenskap och att arbeta med jämställdhet samt tydliga villkor och karriärmöjligheter för yngre forskare har ökat under senare år. Det är naturligtvis viktiga prioriteringar för universitetets utveckling, men försvåras av ett under lång tid urholkat basanslag. Dessutom gäller för LiU att vi sedan flera decennier tilldelas en oproportionerligt mindre andel av basanslaget för forskning i jämförelse med andra större forskningstunga universitet. Idag står basanslaget för mindre än 50 procent av LiU:s intäkter för forskning. Om man dessutom beaktar de krav som flera finansiärer har på medfinansiering för erhållna excellenta bidrag, ofta med en begränsad möjlighet till fullt OH-uttag, blir det förhållandevis låga basanslaget till LiU en begränsande faktor för att erhålla ytterligare excellent finansiering. Det är orimligt att basanslagets storlek till LiU fortfarande till stor del är historiskt betingad samtidigt som LiU:s forskare högpresterar, både vad gäller publiceringar och andel externfinansierade forskningsprojekt. Utöver att en höjning av basanslaget till LiU skulle skapa egen rådighet för strategiskt viktiga utmaningar skulle det även ha stor effekt för ytterligare excellent forskning.

LiU vill därför betona vikten av ett höjt basanslag för att säkerställa långsiktiga förutsättningar och nå excellens i forskningen.

Flera års förskjutning mot en allt större andel extern forskningsfinansiering skapar ekonomisk osäkerhet och den långsiktiga planeringen av forskning blir mer oförutsägbar. Av denna anledning är det inte förvånande att LiU uppvisar ett relativt högt myndighetskapital. Många forskargrupper möter denna osäkerhet genom att bygga upp ett visst balanserat kapital. Det är förståeligt men ett för stort myndighetskapital gagnar inte LiU i sin helhet. I syfte att skapa incitament för att prioritera och omfördela resurser fastställde därför universitetsstyrelsen hösten 2021 riktlinjer för verksamhetens balanserade kapital. Beslutet innebär att vid för höga nivåer av balanserat kapital överförs medel tillbaka till universitetsgemensam nivå med målsättningen att användas för prioriterade frågor inom utbildning och forskning. Inom ramen för LiU:s nya strategiska plan planeras för olika satsningar bland annat på utveckling av smart digitalt campus, ökade tvärvetenskapliga samarbeten, forskningsinfrastruktur, utveckling av utbildningar och kurser samt LiU:s arbete med livslångt lärande.

Internationella samarbeten och rekryteringar

Den nya strategiska planen slår fast universitetets strävan att genom ökat internationellt engagemang samverka över gränserna och ta ansvar för samhällsutvecklingen och bidra till en hållbar värld. Genom strategin och med särskilt fokus på ett antal

geografiskt prioriterade områden ska nya internationella samarbeten och utbyte för forskare och studenter underlättas. En viktig del i det fortsatta arbetet under kommande år är dels LiU:s deltagande i European Consortium of Innovative Universities (ECIU), där LiU ingår som ett av tolv europeiska lärosäten, dels att öka universitetets framgång inom det nya ramprogrammet Horisont Europa.

LiU är för sin långsiktiga kompetensförsörjning och internationella forskningssamarbeten precis som andra lärosäten beroende av att nationella regler harmoniserar med behovet av rekrytering av internationella medarbetare och studenter. Det nya regelverket för arbetskraftinvandring begränsar starkt utländska doktorander och unga forskares möjligheter att verka vid ett svenskt lärosäte. Nya passregler har tillkommit som innebär att studenter från länder utanför EU måste fysiskt visa upp sitt pass på närmaste ambassad eller generalkonsulat för att få uppehållstillstånd. Dessa nya regelverk måste ses över så att de inte negativt påverkar Sveriges möjligheter att attrahera internationell kompetens. Om inte regeringen skyndsamt genomför förändringar kommer det avsevärt att försvåra för Sveriges lärosäten att vara internationellt attraktiva för blivande medarbetare, doktorander och studenter.

Förslag från Linköpings universitet

Resurser till regionaliserad läkarutbildning

Som ett led i att stärka den nationella försörjningen av kompetenser inom olika bristyrken där det finns ett stort samhälleligt behov har LiU sedan flera år gjort stora regionala satsningar tillsammans med flera regioner och kommuner. Bland annat har LiU satsat på decentraliserade lärarytbildningar på ett flertal orter där studenterna i realtid följer samma undervisningsmoment som i Linköping och Norrköping. Vidare beslutade LiU i samband med den kraftiga utbyggnaden av lärarytbildningen för snart 10 år sedan att regionalisera sin lärarytbildning inom sydöstra sjukvårdsregionen. Det innebär att mer än 220 studenter genomför en del av sin utbildning utanför Linköping i Jönköping, Kalmar och Norrköping. Under uppbyggnadsfasen 2015–2020 gjordes omfattande investeringar inom digitalisering och särskilda medel avsattes för uppbyggnad av kliniska träningscentra med simuleringsenheter på varje satellitcampus. Mer än 40 lärare har nyanställts för att främja nödvändig uppbyggnad av akademiska miljöer på de regionaliserade orterna. Regionaliseringen har inneburit att tillgången till VFU-platser har ökat. Studenter som flyttar till ny studieort väljer i flera fall att stanna kvar på orten för sin allmäntjänstgöring. Förutsättningen att bygga långsiktig kompetens på orten ökar, till exempel har ökad rekrytering till specialittjänstgöring inom allmänmedicin nyligen lyfts fram av Delegationen för ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården (SOU 2022:22) som en positiv effekt av den regionala satsningen.

Den regionaliserade utbyggnaden och skapandet av akademiska miljöer för att främja en tydlig koppling mellan lärarytbildningen och klinisk forskning har inneburit dramatiskt ökade kostnader för LiU. Ersättningarna för helårsstudenter och helårsprestationer samt ALF-ersättning som tidigare omsattes i en region måste nu användas för att möta behovet i tre regioner. Ersättningen för utökade studieplatser och

ALF-tilldelningen räcker inte längre för att säkerställa utbyggnaden och har under ett antal år genererat ett oroväckande ekonomiskt underskott. Ett nytt avtal mellan deltagande regioner ska snart omförhandlas, men det bedöms som nödvändigt att LiU erhåller utökade medel från staten för att fortsatt kunna bedriva en långsiktigt hållbar, högkvalitativ och fullt finansierad läkarutbildning. LiU vill understryka att utbyggnaden av antalet studieplatser är betydligt mer omfattande vid LiU än vad som har varit vid Umeå universitet, som erhåller särskilda medel för sin regionaliserade läkarutbildning.

LiU yrkar erhålla 12 mnkr i särskilda medel för regionaliserad läkarutbildning för att kunna bidra till fortsatt kompetensförsörjning och kvalitetshöjning inom hälso- och sjukvården.

Förstärkning av nationellt kunskapscentrum Barnafrid

Nationellt kunskapscentrum Barnafrid vid LiU har sedan 2015 ett regeringsuppdrag att på ett strukturerat sätt samla och sprida kunskap om våld och andra övergrepp mot barn. Kunskapscentrumet ska även främja tvärprofessionell kunskapsutveckling samt samverkan över myndighetsgränser och mellan de yrkesverksamma, forskare och det civila samhället.

Tidigare utvärdering konstaterar att Barnafrids uppdrag är mer omfattande än vad ramanslaget på 5 mnkr per år medger. Socialstyrelsen uppskattade redan 2012 att ett nationellt kompetenscentrum om våld mot barn skulle behöva en årlig finansiering på 15–20 mnkr. Förutom ovan nämnda 5 miljoner kronor så finansierar kortare extra regeringsuppdrag (via särskilda regeringsbeslut samt uppdrag av Socialstyrelsen) stora delar av kunskapscentrumets arbete, vilket medför en risk för att verksamheten måste anpassas utifrån dessa krav. Det är viktigt för Barnafrid att ha långsiktiga förutsättningar för att uppfylla grunduppdraget från regeringen. Detta är också angeläget för det långsiktiga kunskapsbyggande arbetet utifrån den nationella strategin, Agenda 2030:s hållbarhetsmål (särskilt delmål 16.2).

LiU yrkar erhålla en förstärkning från 5 mnkr till 15 mnkr för att ge långsiktiga förutsättningar för Barnafrid att uppfylla regeringens grunduppdrag.

Resurser för utveckling av svenskt deltagande inom EUI-samarbetet

LiU är ett av flera svenska lärosäten som medverkar i olika allianser inom EUI-samarbetet. Initiativet initierar en rad frågeställningar under kommande år där LiU ser behov av förtydligande spelregler för de svenska lärosäten som deltar, bland annat vad avser kvalitetssäkring och examensordning av högre utbildning på europainivå, samspelet mellan finansiering från EU och nationella finansieringsstrukturer samt möjligheten att som myndighet ingå i internationella överenskommelser som möjliggör gemensamma beslut och gemensamt ägande av resurser. Då Europauniversiteten är ett kvalitetsdrivande initiativ för högre utbildning och utbildningens koppling till forsknings- och innovationslandskapet i Europa är det viktigt att finna robusta samfi-

nansieringsmekanismer för deltagande lärosäten. LiU vill därför uppmana regeringen att aktivt stödja de svenska lärosäten som beviljas medverkan i EUI-allianser.

För att bättre koordinera och prioritera LiU:s samarbete inom ECIU, den allians där LiU ingår, har LiU nyligen etablerat en centrumbildning för europeiskt kapacitetsbyggande. Ett långsiktigt arbete är målsättningen att skapa samverkan mellan policyområden och program på europeisk nivå, samarbeta i tvärvetenskapliga och tvärsektoriella kunskaps- och lärandemiljöer, i syfte att skapa, utveckla och nyttiggöra kunskap till gagn för samhällets utveckling.

En viktig del av omställningen till livslångt lärande är kortare kurser och lärtillfällen ämnade att ge specifika validerbara färdigheter och kompetenser, en grundsten i EUI-samarbetet. För att uppnå detta krävs ett öppet system där individens kompetensutvecklingsbehov och arbetsmarknadens kompetensförsörjningsbehov möts. LiU ämnar därför under perioden att tillsammans med sina europeiska partner inom ECIU ta en aktiv position, såväl nationellt som internationellt, i utvecklingen av ett kvalitetssäkrat system för kortare kurser/lärtillfällen (av EU benämnda micro-credentials) och utvecklar härvidlag expertis inom området på ett för Sverige nytt sätt. LiU följer det pågående nationella arbetet samordnat av UHR och stött av flera myndigheter kring ett digitaliserat kvalitetssäkrat system för att handha lärande-erbjudanden kopplade till mikromeritering – anslutet till den europeiska digitala infrastrukturen för meritering, Europass Digital Credentials Infrastructure (EDCI). För att åstadkomma detta behövs resurser för att länka arbetet inom EUI-allianserna till det nationella avseende kvalitetssäkringsfrågor, tillgodoräknanden, mm. på nationell såväl som internationell nivå.

För att svenska lärosäten fullt ut ska kunna medverka inom EUI yrkar LiU om 5 mkr årligen under perioden 2024–2026 för uppbyggnaden av ett digitaliserat kvalitetssäkrat system för gemensamma standarder och digitala lösningar som harmoniserar med EU kommissionens agenda för högre utbildning.

Höjda ersättningsbelopp för ökad utbildningskvalitet

Linköpings universitet erbjuder ett attraktivt utbud bestående av professionsutbildningar som antingen leder till en yrkesexamen eller till en generell examen med tydligt professionsfokus och ett större antal fristående kurser. Ett hot mot fortsatt högkvalitativt utbildningsutbud är den påtagliga urholkningen av ersättningen för utbildning på grund och avancerad nivå. Studier visar att ersättningsbeloppen för högre utbildning inom i stort sett samtliga utbildningsområden har minskat i ersättningsnivå under de senaste 20 åren. Detta påverkar negativt den tid som finns tillgänglig för lärare att erbjuda kurser och utrymmet för att förnya och kvalitetsutveckla utbudet på kort och lång sikt. I relation till andra europeiska länder är lärartiden i Sverige låg (10 timmar/vecka att jämföra med 15 timmar/vecka i Tyskland och 19 timmar/vecka i Danmark), vilket ger komparativa nackdelar för Sverige som kunskapsnation. Den minskade ersättningen påverkar förutsättningarna för alla utbildningar, särskilt utbildningar där laborativa inslag och färdighetsträning ingår, vilka kräver tillgång till infrastruktur och laborativa resurser.

LiU vill påtala behovet av att ersättningsbeloppen höjs för att stärka och utveckla utbildning på grund och avancerad nivå.

Långsiktig utbyggnad av livslångt lärande

Det livslånga lärandet innefattar universitetens uppdrag att stödja individens fortbildning, vidareutbildning, karriärväxling och bildning och utgör samtidigt ett viktigt sätt för att möta arbetslivets behov av kompetens. Utbildning för livslångt lärande ska således underlätta en utveckling och rörelse på arbetsmarknaden som gynnar både den enskilde individen och arbetsgivaren. Universitet och högskolor har en nyckelroll för den framtida kompetensförsörjningen och behöver erbjuda ett brett utbildningsutbud som möter behov inom såväl privat som offentlig sektor och i en form som underlättar för yrkesverksamma att studera och arbeta parallellt. Regeringens nya omställningsstudiestödssatsning kommer ytterligare addera behov av utbildningsutbud som möter behovet av livslångt lärande. Vidare är ett livslångt och behovsorienterat flexibelt lärande en av hörnstenarna i den allians inom ramen för EUI där LiU ingår. Regeringen har gjort en tillfällig riktad satsning på livslångt lärande som kommer att upphöra 2025.

För ett fortsatt arbete med hög kvalitet och god genomströmning är ekonomisk långsiktig stabilitet en viktig förutsättning, varför LiU anser att den tidsbegränsade satsningen på livslångt lärande behöver permanentas.

Säkerställ ett oberoende studentinflytande

Vid Linköpings universitet är studentinflytande en prioriterad fråga och de tre studentkårerna utför ett viktigt arbete inom såväl utbildningsbevakning, kvalitetsarbete, arbetsmiljö och studiesocial verksamhet. Även om det statliga stödet för studentinflytande har höjts temporärt för perioden 2021–2023, är det önskvärt att permanenta stödet och även höja anslaget för att minska risken för beroendeställning mellan studentkår och lärosäte.

Alltsedan kårobligatoriet avskaffades har LiU valt att avsätta resurser enligt utredarens förslag (SOU 2008:11) och mer därtill, för att bidra till studentkårernas stabilitet och för att säkra goda förutsättningar för studentinflytandet, detta då studenternas kritiska inifrånperspektiv är en viktig del av kvalitetsarbetet vid lärosätet. Studentkårerna befinner sig dock i en beroendeställning när universitet tillskjuter mer medel vilket kan påverka studentkårernas självständighet. Det är därför nödvändigt att regeringens stöd för studentinflytande ökar markant, till de nivåer som utredaren föreslog vid avskaffandet av kårobligatoriet 2010.

LiU föreslår därför att det nationella stödet för studentinflytande permanentas och utökas.

Omställning till öppen vetenskap

I forskningspropositionen (Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft, Prop. 2016/17:50) anges att ”alla de vetenskapliga publikationer som är resultat av offentligt finansierad forskning bör bli omedelbart öppet tillgängliga direkt då de publiceras”. Det sägs även att forskningsdata som ligger till grund för vetenskapliga publikationer ska bli öppet tillgängliga. Målbilden är att en omställning till ett öppet vetenskapssystem bör vara genomförd fullt ut senast 2026.

För att möjliggöra den för samhället viktiga omställningen till öppen vetenskap pågår ett intensifierat arbete vid samtliga lärosäten. Vetenskapsrådet och Kungliga biblioteket leder den svenska övergången till öppen tillgång till vetenskapliga publikationer, medan LiU arbetar tillsammans med andra lärosäten och på lokal nivå med att hitta effektiva lösningar som möjliggör att dela data så öppet som lagen tillåter. LiU arbetar med att förtydliga och förenkla rutiner för hur data kan sparas på bästa sätt genom hela forskningsprojektet så att både kraven på tillgängliggörande och arkivering smidigt kan uppfyllas i samband med att resultat publiceras.

Omställningen till öppen vetenskap kommer att ta tid och resurser. Den berör komplicerade frågeställningar inom forskningsetik, informationssäkerhet och sekretess som kräver mycket av verksamheten. LiU behöver fortsätta det långsiktiga arbetet inom projektet och förstärka det med personal och IT-lösningar för att enkelt och korrekt tillgängliggöra data.

LiU vill betona vikten av ett höjt basanslag för att säkerställa omställningen till öppen vetenskap.

Ekonomisk utveckling

Verksamheten vid Linköpings universitet har fortsatt att expandera under 2022 och LiU redovisade ett överskott på 31 mnkr, vilket är 89 mnkr lägre överskott jämfört med förevarande år. Överskottet medför att den balanserade kapitalförändringen ökar något och LiU behöver fortsätta öka verksamhetens kostnader i högre takt än intäkterna under perioden 2023–2026 i syfte att omsätta det relativt höga kapitalet till verksamhet. LiU planerar även, som nämns i inledningen av budgetunderlaget, att använda det inom LiU omdisponerade kapitalet för prioriterade satsningar inom utbildning och forskning. Bedömningen är att antalet årsarbetare fortsätter att öka kommande år och att LiU kommer omsätta erhållna medel till verksamhet. För år 2023 beräknar LiU att redovisa ett underskott på 58 mnkr och för år 2024 beräknas ett underskott på 101 mnkr. För 2025 beräknas underskottet uppgå till 127 mnkr för att under 2026 minska till ett underskott på 118 mnkr. Utbildningsverksamhetens underskott på 12 mnkr 2022 bedöms öka något under planperioden och uppgå som högst till 47 mnkr under 2025. Forskningsverksamhetens överskott på 43 mnkr 2022 bedöms minska till ett större underskott och uppgå som störst till 80 mnkr under 2025.

Verksamhetens intäkter beräknas öka med 148 mnkr (3 procent) från 2023 och uppgå knappt 5 mdkr år 2026. Ökningen kan främst härledas till ökade bidragsintäkter inom forskningsverksamheten men även delvis ökade anslagsintäkter inom utbildning till följd av utbyggnad av utbildningar och därmed ett högre ianspråktagande av takbeloppet. Under perioden bedöms bidragen öka med 120 mnkr (8 procent) till följd av att LiU ser en utökad bidragsfinansierad forskningsverksamhet. Den kan delvis ses som effekt av att Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse (KAW) finansierar det nya forskningsprogrammet Wallenberg Initiative Material Science for Sustainability (WISE) där LiU är värduniversitet samt att National Academic Infrastructure for Supercomputing in Sweden (NAISS) har etablerats vid LiU. Avgiftsintäkterna bedöms öka med 15 mnkr (5 procent) och kan främst härledas till ökad uppdragsverksamhet och fler studieavgiftsskyldiga studenter.

Verksamhetens kostnader beräknas öka med 208 mnkr (4 procent) från 2023 och uppgå till drygt 5 mdkr år 2026. Ökningen återfinns i huvudsak inom forskningsverksamheten. Det är främst kostnader för personal som bedöms öka. Under perioden beräknas personalkostnaderna öka med 163 mnkr (5 procent). Ökningen beror huvudsakligen på att antalet årsarbetare fortsatt beräknas öka för att kunna möta den ekonomiska tillväxten. Driftkostnaderna beräknas att efter pandemin ha återgått till en mer normal nivå och beräknas öka med 14 mnkr (2 procent) under perioden. Kostnader för lokaler bedöms öka under perioden till följd av ombyggnationer men där ökade kostnader delvis balanseras med att ett antal större hyrestillägg kommer att löpa ut. Kostnaderna för avskrivningar beräknas öka med 17 mnkr (8 procent) främst till följd av större investeringar i forskningsinfrastruktur.

Investeringar i anläggningstillgångar, behov av låneram och räntekontokredit

Linköpings universitets utgående låneskuld per 31 december 2022 var 448 mnkr och avseende 2023 har en låneram om 715 mnkr erhållits, vilken bedöms överstiga det behov som finns. Låneskulden kommer att öka under 2023 till följd av stora inköp, bland annat avseende ny superdator och ett elektronmikroskop. Bedömningen är att LiU:s behov av låneram för 2023 kommer uppgå till 562 mnkr. Det lägre behovet beror på förskjutningar av investeringar, att större inköp kan undantas från lån genom bidragsfinansiering och att vissa tidigare planerade inköp inte verkställts. För 2024 bedöms behovet av låneram vara 590 mnkr.

Det finns några planerade investeringar som enskilt överstiger 20 mnkr i inköpspris under perioden för budgetunderlaget 2024–2026. Det är investering i superdator med tillhörande kringutrustning vid National Academic Infrastructure for Supercomputing in Sweden (NAISS) med ett sammanlagt inköpsvärde på ca 130 mnkr under 2025. Därutöver förväntas slutbetalningen på elektronmikroskopet under 2024 uppgå till ca 20 mnkr (totalt inköpspris ca 40 mnkr). En anpassning av laborationslokaler på Campus Norrköping för cirka 30 mnkr är planerad till 2023.

Universitetets verksamhet är sådan att behov som vi idag inte ser kan uppstå beroende på vilka forskningsbidrag som beviljas och vilka satsningar som initieras både lokalt och nationellt. Utrustning för forskningsändamål kan vara mycket kostsam

vilket gör att påverkan på låneramen framför allt mot slutet av budgetunderlagets period är svårbedömd.

Universitetet har inget behov av räntekontokredit under den period som budgetunderlaget avser.

Lokalförsörjning

Den strategiska planen för 2030 ligger till grund för hur LiU ur ett lokalförsörjningsperspektiv kan arbeta med utvecklingen av universitetets miljöer. Den fysiska miljön – den yttre såväl som den inre – har stor betydelse för universitetets attraktivitet framåt. Lokaleffektivitet är fortsatt ett prioriterat område, dels för att effektivt nyttja de förhyrda lokalerna, dels för att anpassa nyttjandet efter nya arbetssätt efter pandemin. Hållbarhetsarbetet inom lokalförsörjningen lägger fokus på att begränsa klimatpåverkan via åtgärder för minskad energianvändning.

På Campus Valla ligger fokus kommande år främst på att utreda möjligheter för samlade forskningsmiljöer och attraktiva mötesplatser för både utbildning, forskning och samverkan. Tillsammans med fastighetsägaren Akademiska Hus kommer utemiljön att utvecklas utifrån ett hållbarhetsperspektiv. På Campus Norrköping planerar LiU för utökning och anpassning av nya laborationslokaler för kemi. Tillsammans med Norrköpings kommun kommer arbetet med framtagandet av en ny campusplan inledas.

På Campus Universitetssjukhuset byggs just nu nya lokaler för ögonforskning med inflyttning under 2024 samt för det nationella SCAPIS-projektet med start vid årsskiftet 2023/2024. Utvecklingen av Universitetssjukhuset i stort kan också medföra lokalmässiga förändringar för LiU framöver, bland annat för röntgen- och diagnostikforskningen.

Vid slutet av 2022 uppgick den samlade inhyrda lokalarean till 275 758 kvm, vilket är en minskning av lokalarean med 369 kvm jämfört med föregående år. Minskningen beror främst på mindre justeringar av ytor i samband med omförhandlingar av hyresavtal. Under 2023–2026 beräknas lokalarean vara relativt stabil runt ca 275 000 kvm.

Lokalkostnadernas andel av universitetets totala justerade kostnader beräknas uppgå till 13,5 procent under 2023, vilket är en ökning jämfört med tidigare år. Ökningen beror framför allt på den höga inflationens påverkan på hyreskostnaderna samt stigande elpriser. Lokalkostnadernas andel väntas därefter minska de kommande åren.

LiU avser inte att under den aktuella planeringsperioden inkomma med en framställan till regeringen om att få teckna hyresavtal som kräver regeringens medgivande.

Övrig rapportering

Aktuella medlemskap som kräver särskilt bemyndigande

Linköpings universitet deltar för närvarande i flera forskningssamarbeten som kräver särskilt bemyndigande. Sedan 2021 är Linköpings universitet medlemmar i AMPATH konsortiet för global utveckling av hälsovård. Hemställan om bemyndigande att besluta om medlemskap i AMPATH kommer att lämnas till regeringen.

Linköpings universitet har under 2022 ansökt till regeringen om tillstånd för att delta i Medlemsprogram Lättvikt som är ett samverkansprogram mellan akademien och näringslivet inom lättvikts-teknologi. LiU avvaktar alltså regeringen beslut.

Slutligen har Linköpings universitet i sitt regleringsbrev för 2023 bemyndigas att under 2023 besluta om medlemskap i den ideella föreningen Ebrains. Medlemsavgifterna för åren 2024–2027 beräkna kvarstå samma nivå som 2023.

Medlemsavgifter	Medlemsavgift 2023	Medlemsavgift 2024–2027
AMPATH	191 tkr	191 tkr
EBRAINS	350 tkr	350 tkr
Lättvikt	120 tkr	120 tkr

Bilaga: Tabeller

Tabell 1 Total budget (mnkr)					
	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Verksamhetens intäkter					
Anslag ¹	2 984	3 047	3 052	3 055	3 060
Transfereringar	-84	-84	-84	-84	-84
Intäkter av anslag	2 901	2 964	2 969	2 972	2 977
Avgifter och andra ersättningar	264	277	282	287	292
Bidrag	1 414	1 520	1 560	1 610	1 640
Finansiella intäkter	19	63	63	63	63
Summa intäkter	4 598	4 824	4 874	4 932	4 972
Verksamhetens kostnader					
Personal	2 986	3 130	3 195	3 253	3 293
Lokaler	578	622	625	629	631
Drift/Övrigt	807	908	927	943	922
Avskrivningar och nedskrivningar	190	208	212	217	225
Finansiella kostnader	6	14	16	17	18
Summa kostnader	4 567	4 881	4 974	5 059	5 090
Verksamhetsutfall	31	-58	-101	-127	-118
Transfereringar					
Erhållna	543	580	600	610	620
Lämnade	-543	-580	-600	-610	-620
Årets kapitalförändring²	31	-58	-101	-127	-118
Utgående myndighetskapital²	1 177	1 119	1 018	891	773
(inklusive årets kapitalförändring)					
Utgående oförbrukade bidrag	1 165	1 175	1 185	1 195	1 205

1. Intäkterna av anslag motsvarar summan av anslag i tabellerna 2 och 3.

2. Årets kapitalförändring och utgående myndighetskapital är exklusive statskapital och resultatandel i hel- och delägda företag.

Tabell 2 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Verksamhetens intäkter					
Takbelopp ¹	1 749	1 745	1 746	1 730	1 730
Beräknad avräkning ² (A)	1 672	1 715	1 720	1 725	1 730
Särskilda åtaganden (B)	4	4	4	4	4
Klinisk utbildning och forskning (C)	97	99	99	99	99
Anslag (A+B+C)	1 772	1 817	1 822	1 827	1 832
Transfereringar	-8	-8	-8	-8	-8
Intäkter av anslag	1 764	1 810	1 814	1 819	1 824
Avgifter	97	104	107	110	112
Bidrag	90	92	92	92	92
Finansiella intäkter	8	28	28	28	28
Summa intäkter	1 959	2 033	2 041	2 049	2 056
Verksamhetens kostnader					
Personal	1 310	1 363	1 375	1 387	1 390
Lokaler	302	324	326	327	329
Drift/övrigt	318	331	334	337	338
Avskrivningar	37	39	39	39	39
Finansiella kostnader	5	6	6	6	6
Summa kostnader	1 972	2 064	2 081	2 096	2 102
Verksamhetsutfall	-12	-31	-40	-47	-45
Transfereringar					
Erhållna	23	23	23	23	23
Lämnade	-23	-23	-23	-23	-23
Årets kapitalförändring/Årets resultat	-12	-31	-40	-47	-45

1. Takbelopp enligt budgetpropositionen för 2023 i 2023 års prishöjning.

2. Beräknad avräkning av anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå bland annat med hänsyn till eventuellt utnyttjande av uppkommet anslagssparande eller överproduktion, samt eventuella decemberprestationer.

3. Ersättning för klinisk utbildning och forskning enligt uppskattning enligt avtal mellan svenska staten och vissa landsting om samarbete om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården. Posten avser även utvecklingsmedel.

Tabell 3 Forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Verksamhetens intäkter					
Anslag ¹	1 067	1 082	1 082	1 080	1 080
Transfereringar	-76	-76	-76	-76	-76
Klinisk utbildning och forskning ²	145	148	148	148	148
Intäkter av anslag	1 137	1 154	1 154	1 152	1 152
Avgifter	167	173	175	177	180
Bidrag	1 325	1 428	1 468	1 518	1 548
Finansiella intäkter	11	35	35	35	35
Summa intäkter	2 639	2 790	2 833	2 883	2 915
Verksamhetens kostnader					
Personal	1 676	1 767	1 820	1 865	1 903
Lokaler	276	298	298	302	302
Drift/övrigt	489	576	592	606	584
Avskrivningar	153	169	173	178	186
Finansiella kostnader	2	8	10	11	12
Summa kostnader	2 595	2 818	2 893	2 963	2 988
Verksamhetsutfall	43	-27	-61	-80	-73
Transfereringar					
Erhållna	519	557	577	587	597
Lämnade	-519	-557	-577	-587	-597
Årets kapitalförändring/Årets resultat	43	-27	-61	-80	-73

1. Med anslag avses de medel som har anvisats myndigheten i budgetpropositionen för 2023 i 2023 års prisnivå.

2. Ersättning för klinisk utbildning och forskning enligt uppskattning enligt avtal mellan svenska staten och vissa landsting om samarbete om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården. Posten avser även utvecklingsmedel.

Tabell 4 Investeringar i anläggningstillgångar och räntekontokredit (tkr)

Investeringar i anläggningstillgångar ¹	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
IB lån i Riksgäldskontoret	482 779	447 648	562 000	589 000	694 000
Beräknad nyupplåning ²	122 645	280 000	194 000	286 000	170 000
varav investeringar i immateriella anläggningstillgångar	219				
Beräknad amortering	-157 776	-165 648	-167 000	-181 000	-190 000
UB lån i Riksgäldskontoret ³	447 648	562 000	589 000	694 000	674 000
Maximalt utnyttjande av låneramen under året ⁴	447 648	562 000	589 000	694 000	674 000
Föreslagen låneram	540 000	715 000	590 000	695 000	675 000
Beräknad ränteutgift	3 498	12 000	14 000	15 000	16 000
Ränteantaganden för nyupplåning (%)	0,75%	2,38%	2,43%	2,34%	2,34%
Summa räntor och amorteringar	161 274	177 648	181 000	196 000	206 000
Maximalt utnyttjande av räntekontokrediten under året	0	0	0	0	0
Föreslagen räntekontokredit	0	0	0	0	0

1. Enligt definition i 5 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

2. Nyupplåning 2022 är högre än de faktiska inköpen enligt tabell 4b till största del beroende på att verkliga inköp efter tidpunkten för låneupptagande 2022 inte blev så stora som förväntats.

3. På grund av att det ingående lånebeloppet var ca 70 mnkr lägre än förväntat och att alla planerade investeringar inte genomförts så har inte hela låneramen behövt nyttjats under 2022.

4. Beräknat maximalt utnyttjande av låneram för 2023 är 562 mnkr att jämföra med tilldelad låneram på 715 mnkr. Detta främst på grund av att 50 mnkr mer förväntas kunna undantas från lånefinansiering under 2023 än tidigare beräknat. Inköp om ca 40 mnkr har dessutom flyttats fram från 2023 till 2024.

Investeringarna tillgodoser både universitetets utbildnings- och forskningsverksamhet med en övertikt mot forskning.

Tabell 4 b Verksamhetsinvesteringar (tkr)

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Verksamhetsinvesteringar					
Datasystem, rättigheter m.m.	219				
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	112 123	336 000	183 000	280 000	164 000
Byggnader, mark och annan fast egendom					
Övriga verksamhetsinvesteringar	12 022	44 000	21 000	16 000	16 000
Summa verksamhetsinvesteringar	124 364	380 000	204 000	296 000	180 000
Finansiering					
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	114 078	280 000	194 000	286 000	170 000
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)	10 286	100 000	10 000	10 000	10 000
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)					
Anslag (uppdelat per post)					
Summa finansiering	124 364	380 000	204 000	296 000	180 000

Investeringarna tillgodoser både universitetets utbildnings- och forskningsverksamhet med en övervikt mot forskning.

Tabell 4 c Särskild information om verksamhetsinvesteringar (tkr)

	Totalt	Ack. utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Verksamhetsinvesteringar per objekt						
Superdatorer Nationellt superdatorcentrum	171 000		130 000		41 000	
Superdator National Academic Infrastructure for Supercomputing in Sweden (NAISS)	130 000				130 000	
Elektronmikroskop	40 000		20 000	20 000		
Ombyggnation labbmiljö på campus Norrköping	35 000		30 000	5 000		
Summa utgifter för investeringar	376 000	0	180 000	25 000	171 000	0
Finansiering						
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	276 000		80 000	25 000	171 000	
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)	100 000		100 000			
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)	0					
Anslag (uppdelat per post)	0					
Summa finansiering	376 000	0	180 000	25 000	171 000	0
Varav investeringar i anläggningstillgångar						
Datasystem, rättigheter m.m.	0					
Maskiner och inventarier	341 000		150 000	20 000	171 000	
Fastigheter och mark	0					
Övriga verksamhetsinvesteringar	35 000		30 000	5 000		
Summa investeringar i anläggningstillgångar	376 000	0	180 000	25 000	171 000	0

Investeringarna tillgodoser framför allt universitetets forskningsverksamhet.

I tabellen redovisas planerade enskilda investeringar där investeringsbeloppet överstiger 20 mnkr.

Tabell 5 Lokalförsörjning (tkr)

Redovisning av lokaler	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Area, kvm LOA (exkl. student- och gästforskarbostäder)					
- föregående års utgång	276 127	275 758	275 670	275 388	275 388
- ökning under året	520	200	1 284	0	0
- minskning under året	889	288	1 566	0	350
- vid årets utgång (A)	275 758	275 670	275 388	275 388	275 038
Förbättringsutgift på annans fastighet¹ (mnkr)					
- nyinvesteringar	12	44	21	16	16
- avskrivningar	12	12	17	18	19
Lokalhyra (exkl. student- och gästforskarbostäder)² (mnkr) (B)	525	564	573	579	581
Genomsnittlig hyra (kr/kvm LOA)³ (B/A)	1 902	2 045	2 080	2 103	2 113
Sammanställning av lokalkostnader (exkl. student- och gästforskarbostäder)⁴ (mnkr) (C)					
Genomsnittlig lokalkostnad (kr/kvm LOA)⁵ (C/A)	2 203	2 373	2 406	2 425	2 438
Lärosätets totala kostnader (mnkr) (D)	4 567	4 881	4 974	5 059	5 090
Totala externa hyresintäkter (mnkr)	-33	-32	-32	-32	-32
Justerade totala kostnader (mnkr) (D2)	4 533	4 849	4 943	5 027	5 058
Lokalkostnadens andel av verksamhetens totala kostnader⁶	13,3%	13,4%	13,2%	12,9%	12,8%
Lokalkostnadens andel av verksamhetens justerade totala kostnader⁷	13,4%	13,5%	13,3%	13,0%	12,9%

1. En redovisning ska lämnas av det totala utgående beloppet enligt balansräkningens balanspost. Vidare efterfrågas två specifika särredovisningar, nyinvesteringar och avskrivningar.

2. Inklusiva avtalade ersättningar vid avflyttning före viss tidpunkt, i fall då sådan beräknas ske, samt eventuella återställningskostnader vid avflyttning.

3. Beräknas som B/A.

4. Redovisas i enlighet med SUHF:s rekommendationer (REK 2014:1, 2015-10-26, dnr 14/069) om lokalkostnader i den del som avser sammanställning av lokalkostnader, se bilaga 2 till rekommendationerna.

5. Beräknas som C/A.

6. Beräknas som C/D.

7. Beräknas som C/D2.

Tabell 6 Avgifter (tkr)						
Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2022	Resultat 2023	Verksamhetens intäkter 2024	Kostnader som ska täckas 2024	Resultat 2024	Ack. resultat utgående 2024
Avgiftsbelagda verksamheter där intäkterna disponeras av myndigheten och bidrar till att finansiera verksamheten						
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>						
Summa offentligrättslig verksamhet			1 900	3 000		
<i>Uppdragsverksamhet</i>						
Summa uppdragsverksamhet			-			
Avgiftsbelagda verksamheter där intäkterna disponeras av myndigheten och finansierar en bestämd del av verksamheten						
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>						
Summa offentligrättslig verksamhet	-	-	-	-	-	-
<i>Uppdragsverksamhet</i>						
Summa uppdragsverksamhet ¹	-3 404	-5 000	112 000	112 000	0	-8 404

Avgiftsintäkter enligt 4 och 15 §§ avgiftsförordningen (1992:191) ska inte redovisas.

1. Avser uppdragsutbildning, uppdragsforskning och utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter.

Ackumulerat underskott t.o.m. 2022 består främst av utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter.

Resultatet 2023 utgörs av underskott i utbildning av avgiftsskyldiga studenter (-3 500 tkr) och uppdragsutbildning (-1 500 tkr).